

Nyhetsbrev
nr 2, augusti 1999

Innehåll

Digital-TV	1
Lokalradio	4
Digitalradio	5
Närradio	6
Medieutvecklingen	9
Satellit	10
Kabel	11
Allmänt	11

Utgivare

Björn Rosén

Redaktör

Mia Liblik

Upplaga

2200 ex.

Tryck

Elanders Gotab

Radio- och TV-verket
Box 123
136 22 HANINGE
Tel: 08-606 90 80
Fax: 08-741 08 70
E-post: rtw@rtvv.se
Webbplats: <http://www.rtvv.se>

DIGITAL-TV

Lediga tillstånd för digital marksänd TV

Den 5 juli 1999 utlyste Radio- och TV-verket nya lediga tillstånd för digital marksänd TV.

Tillstånden kommer att gälla i följande sändningsområden:

- Stockholm med Mälardalen och Uppsala
- Norra Östergötland
- Södra och nordöstra Skåne
- Göteborg med omnejd
- Sundsvall och Östersund med omnejd

Det finns fyra lediga tillstånd (en frekvenskanal) i varje sändningsområde. Av dessa är högst ett tillstånd avsett för regionala sändningar. Minst tre tillstånd är avsedda för sändningar i samtliga områden.

Att ansöka om tillstånd

Det är regeringen som beslutar om vem som får tillstånd att sända marksänd digital TV, men Radio- och TV-verket utlyser tillstånden, bereder ansökningarna och lämnar sedan ett motiverat förslag till regeringen om hur tillstånden ska fördelas. Innan Radio- och TV-verket ger sitt förslag ska Digital-TV-kommittén ha givit sitt yttrande över ansökningarna. Radio- och TV-verket ska i sitt förslag ta hänsyn till kommitténs yttrande.

Sändningsverksamheten bekostas av de medverkande företagen. Någon avgift för sändningstillstånden tas inte ut.

Ansökan om tillstånd ska göras på en särskild blankett. I ansökan ska den som söker bl.a. redovisa sina tekniska och ekonomiska förutsättningar att sända TV samt göra en programförklaring.

Ansökan ska ha kommit in till Radio- och TV-verket senast den 15 september 1999.

Tillståndsgivningsprocessen

Tillståndsgivningen går till på följande sätt:

- Den 23 juni 1999 beslutade regeringen att upplåta ytterligare sändningsutrymme för marksänd digital TV.
- Den 5 juli 1999 utlyste Radio- och TV-verket lediga tillstånd i de aktuella sändningsområdena.
- Ansökan görs på en särskild blankett, som Radio- och TV-verket tillhandahåller. Sista ansökningsdag är den 15 september 1999.
- Verket granskar ansökningarna och begär in eventuella kompletteringar.

RADIO- OCH TV-VERKET UTLYSER

Tillstånd för marksänd digital TV

Radio- och TV-verket informerar härmed om att det nu finns möjlighet att få tillstånd att sända TV-program med digital sändningsteknik.

Enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) meddelas sändningstillstånden av regeringen. Bestämmelserna om Radio- och TV-verkets handläggning av tillståndsansökningar framgår av förordningen (1997:894) om marksänd digital TV.

Tillstånden avser följande sändningsområden, under förutsättning att nödvändiga överenskommelser med andra länder om frekvensanvändning uppnås:

- Stockholm med Mälardalen och Uppsala
- Norra Östergötland
- Södra och nordöstra Skåne
- Göteborg med omnejd
- Sundsvall och Östersund med omnejd

I varje sändningsområde finns en ledig frekvenskanal. Ett tillstånd innebär att tillståndshavaren får disponera en överföringskapacitet som motsvarar ca en fjärdedel av utrymmet i en frekvenskanal. Av de fyra tillstånden i varje område är högst ett avsett för regionala sändningar och minst tre för sändningar i samtliga områden.

Ansökan om tillstånd ska göras på en särskild ansökningsblankett som kan beställas från Radio- och TV-verket. Ansökningshandlingar kommer att skickas till dem som tidigare har ansökt om tillstånd för sändning av marksänd digital TV.

Ansökan ska ha kommit in till Radio- och TV-verket
senast den 15 september 1999.

Närmare information om sändningsområdenas omfattning och de tekniska förutsättningarna för tillstånden samt ansökningsblanketter kan beställas från Radio- och TV-verket per brev, telefon, fax eller e-post (digitaltv@rtvv.se). Information och ansökningsblankett finns också på verkets webbplats <http://www.rtvv.se>.

RADIO- OCH TV-VERKET

Box 123, 136 22 Haninge. Tel: 08-606 90 80 Fax: 08-741 08 70
e-post: rtvv@rtvv.se. Webbplats: <http://www.rtvv.se>

- Verket prövar de sökandes finansiella förutsättningar. I bedömningen ingår att ta ställning till om den angivna finansieringen är realistisk i förhållande till vad den planerade programverksamheten kommer att kosta, samt distributionskostnader.
- Yttrande inhämtas från Digital-TV-kommittén. Kommittén är främst inriktad på att granska de sökandes planerade programutbud.
- Radio- och TV-verket ser till att de sökande samordnas tekniskt vad gäller multiplexering, elektronisk programguide och åtkomstkontroll.
- Ansökningarna och ett motiverat förslag till fördelning av tillstånden överlämnas till regeringen. Enligt verkets preliminära tidsplan kommer detta att ske i december 1999.
- Regeringen beslutar om sändningstillstånd och om villkoren för dessa.

Redan meddelade tillstånd

Tidigare har tre frekvenskanaler upplåtits för digital marksänd TV. Tillstånd och tillståndsvillkor meddelades av regeringen den 25 juni 1998 och den 22 december 1998.

Följande företag har idag tillstånd att sända digitalt i marknätet:

- Sveriges Television AB
- Sveriges Utbildningsradio AB
- TV4 AB (publ.)
- TV3 AB
- Kanal 5 AB
- Canal+ Television AB
- Kunskaps-TV i Sverige AB
- Televisionsaktiebolaget TV8
- Cell Internet Commerce Development AB
- TV-Linköping Länkomedia AB
- Landskrona Vision AB

Sändningarna i det digitala marknätet inleddes den 1 april 1999. Alla programbolag har dock ännu inte börjat sända.

Frågor och ansökningsmaterial

Om du har frågor om digital-TV är du välkommen att höra av dig till Radio- och TV-verket på e-postadressen digitaltv@rtvv.se. Ansökningsmaterial kan du beställa på samma adress, eller hämta direkt på vår webbplats <http://www.rtvv.se>. Du kan också nå oss på telefon 08-606 90 80 eller fax 08-741 08 70.

Utvärdering av förra ansökningsförfarandet för digital-TV

Radio- och TV-verket vill här passa på och tacka de företag som tagit sig tid att svara på verkets enkät om digital-TV.

Enkäten skickades ut till de 62 företag som under våren 1998 ansökte om tillstånd att sända digital marksänd TV. Lite drygt hälften av företagen svarade på enkäten. Sammanställningen av undersökningen kommer att skickas ut till alla företag.

Enkäten bestod av två delar. Syftet med den första delen var att ta tillvara erfarenheterna från ansökningsförfarandet, för att på så sätt bättre kunna förbereda inför nästa tillståndsgivningsomgång. I enkäten ställdes bl.a. frågor kring annonsering, information och handläggning.

Syftet med enkätens andra del var att – som ett led i verkets uppdrag att följa utvecklingen inom medieområdet – ta del av aktörernas synpunkter kring digitaliseringen av TV-sändningar. De ombads att svara på frågor kring interaktiva tjänster, intäkter och kostnader m.m.

Är du intresserad av att läsa mer? Radio- och TV-verket har tagit fram en sammanställning av enkätsvaren som kan beställas från verket eller skrivas ut från vår webbplats. Dessutom ingår den del av undersökningen som berörde digitaliseringen av TV-sändningar i verkets rapport *Medieutveckling 1999* (Läs mer om rapporten på sidan 9).

LOKALRADIO

Radio- och TV-verket har yttrat sig om den framtida kommersiella lokalradion

I förra nyhetsbrevet berättade vi om utredningen *Den framtida kommersiella lokalradion* (SOU 1999:14) som presenterades den 15 februari 1999 av utredaren Niklas Nordström. Nu har Radio- och TV-verket yttrat sig över förslaget till ny lagstiftning för lokalradion.

Regler för analoga och digitala sändningar i samma lag

Radio- och TV-verket ställer sig positivt till utredningens förslag om att bestämmelserna för såväl analoga som digitala lokala radiosändningar ska föras in i radio- och TV-lagen (1996:844) samt till att bestämmelserna om avgifter inordnas under lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område. På så sätt uppnår man en större enhetlighet i medielagstiftningen.

Tillståndsgivning

Verket välkomnar också – ur ett yttrandefrihetsrättsligt perspektiv – att tillstånd för lokalradiosändningar återigen ska kunna fördelas. Med hänsyn till att tillstånd inte har kunnat meddelas sedan 1995, anser verket att ändringarna i radio- och TV-lagen bör träda i kraft snarast. För att den digitala tekniken ska få genomslag även på radioområdet, är det också angeläget att digitala sändningar från privata programföretag inleds så fort som möjligt.

Radio- och TV-verket ser det som naturligt att verket får i uppgift att fördela tillstånd både för analog och digital lokal ljudradio. Verket instämmer också i utredningens uppfattning att det inte behövs någon ändring av verkets organisation för att klara denna tillståndsfördelning. Det nya urvalssystem som utredningen vill införa lämpar sig väl för den organisation verket har i dag. På så sätt uppnås en klar och tydlig organisation som kan besluta om nya tillstånd snabbt och rättssäkert. Medborgarnas insyn i tillståndsgivningen tillgodoses genom verkets insynsråd, medan rättssäkerheten tillgodoses genom att verket har hög juridisk kompetens och att besluten kan överklagas.

Öppenhet, tydlighet och förutsägbarhet

Vad gäller vilket system som ska användas för fördelning av tillstånd finns argument både för och emot alla sådana system. Å ena sidan är det nuvarande auktionssystemet enkelt, effektivt och resurssnålt att hantera, eftersom prövningen i princip inskränker sig till att bedöma vem som lägger det högsta budet. Å andra sidan kan det ur ett mediepolitiskt perspektiv ifrågasättas om pengar ensamt ska fälla avgörandet om vem som ska få tillstånd.

Radio- och TV-verket vill inte ta ställning till den principiella frågan om vilket urvalssystem för fördelning av tillstånd som ska väljas, utan framhåller endast vikten av att systemet uppfyller grundläggande rättsäkerhetskrav, dvs. det bör präglas av öppenhet, tydlighet och förutsägbarhet med klara och tydliga urvalskriterier.

Förlängning av nuvarande tillstånd

Radio- och TV-verket instämmer i utredningens förslag om att de nuvarande tillståndshavarna för lokalradio ska få sina tillstånd förnyade för ytterligare en tillståndsperiod. Förlängningen bör dock i allt väsentligt ske på oförändrade villkor i enlighet med lokalradiolagens (1993:120) bestämmelser. I sådana fall skulle under den kommande åttaårsperioden olika regler komma att gälla beroende av om tillstånd givits i enlighet med lokalradiolagen eller med radio- och TV-lagen. Om däremot lokalradiolagens regler inte skulle gälla i alla delar för de tillståndshavare som får förlängda tillstånd enligt denna lag, måste det klart och tydligt framgå vilka regler som ska gälla i radio- och TV-lagen respektive lokalradiolagen under tillståndsperioden.

Nationella sändningar och sändningar på AM-bandet

Radio- och TV-verket anser att det skulle vara intressant om man närmare analyserade möjligheten att ge tillstånd till privata programföretag för sändningar över hela landet och då i första hand i det digitala sändarnätet. Däremot instämmer Radio- och TV-verket i utredningens slutsats att det inte är aktuellt att inleda sändningar på AM-bandet, även om visst intresse för sådana sändningar finns.

D I G I T A L R A D I O

Ärendet avskrivet

I utredningen *Den framtida kommersiella lokalradion* (SOU 1999:14) föreslås att reglerna för analoga och digitala radiosändningar samlas inom radio- och TV-lagen (1996:844). Utredningen har strävat efter en enhetlig revidering oavsett om sändningarna sker med analog eller digital teknik. Regeringen kommer att behandla förslaget under året. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

Mot bakgrund av detta har regeringen beslutat att inte behandla ärendet om fördelning av tillstånd att sända digitala ljudradiosändningar för privata programföretag. Det innebär att ansökningarna om att få sända digital ljudradio inte kommer att beredas vidare av regeringen.

N Ä R R A D I O

20-årsjubileum firades på närradions dag i Göteborg

Den 29 maj 1999 firades närradions 20-årsjubileum på Liseberg i Göteborg under arrangemang av Göteborgs Närradioförening. Verket fanns representerat på plats och deltog även i ett av de seminarier som anordnades. Dagen avslutades med en bankett på restaurang 1923.

Närradion i Sverige 1998

Bland annat med anledning av att närradion firar 20-årsjubileum har Radio- och TV-verket genomfört en enkätundersökning bland tillståndshavarna för närradio. Undersökningen har gjorts som ett led i verkets uppdrag att följa utvecklingen inom medieområdet. Syftet har varit att få en samlad bild av närradion i Sverige. Svaren har därför inte kopplats ihop med de enskilda tillståndshavarna utan endast använts för att i stora drag beskriva de förhållanden som råder inom närradion.

Alla de 1 069 föreningar som den 31 december 1998 hade tillstånd att sända närradio ombads att svara på frågor kring teknik, finansiering, föreningstyp, sändningsspråk och sändningstid. Av dessa tillståndshavare meddelade 38 stycken att de inte hade sänt närradio under det gångna året och de svarade därför heller inte på enkäten. Svarsfrekvensen var 68 procent.

Föreningstyper och språk

I Radio- och TV-verkets register över tillståndshavare för närradio noteras vilken föreningstyp som sammanslutningen kan anses tillhöra, t.ex. *Studieförbund*, *Handikappförening* eller *Invandrarförening*. Denna indelning har dock visat sig vara otillräcklig och i undersökningen gjordes därför delvis en ny indelning. De största förändringarna var att kategorin *Invandrarförening* togs bort och att fyra nya föreningstyper lades till (*Kulturförening*, *Förening bildad i syfte att sända närradio*, *Barn- och ungdomsförening* och *Kvinnoförening*). Dessutom delades kategorin *Politisk förening* upp på riksdagspartierna. Frågan som i enkäten ställdes till tillståndshavarna var "Vilken beskrivning passar bäst in på er förening?". I tabell 1 på nästa sida presenteras resultatet.

Enkätsvaren visar att den största gruppen tillståndshavare, hela 29 procent, är religiösa föreningar. Även i verkets register är religiösa föreningar den största gruppen.

Närradioföreningarna utgör en något större andel av tillståndshavarna i undersökningen än i verkets register (15 procent mot 11 procent). Detta beror antagligen på att närradioföreningarna i större utsträckning än de övriga föreningarna har känt sig manade att svara på enkäten.

Enkäten visar också att 13 procent av tillståndshavarna kategoriserar sig som kulturföreningar. Av dessa kulturföreningar sänder 70 procent på ett annat språk än svenska. Det är därför troligt att många av de föreningar som i verkets register tidigare kategoriserats som invandrarföreningar, i enkäten har uppgivit kulturförening som en passande beskrivning på föreningen. De flesta av tillståndshavarna i närradion, 84 procent, sänder dock sina radioprogram på svenska. Bland de utomnordiska språken är persiska och spanska de språk som flest sändningar sker på.

De politiska föreningarna utgör cirka 12 procent av alla tillståndshavare. Av riksdagspartierna har socialdemokraterna flest närradiotillstånd.

Tabell 1

Fråga: Vilken beskrivning passar bäst in på er förening?

Föreningstyp	Antal	Andel (%)
Religiös förening	200	28,6
Närradioförening	107	15,3
Kulturförening	88	12,6
Politisk förening	84	12,0
Student-/elevorganisation	33	4,7
Förening bildad i syfte att sända närradio	24	3,4
Musikförening	21	3,0
Studieförbund	21	3,0
Sport- och idrottsförening	20	2,9
Facklig organisation	15	2,1
Barn- och ungdomsförening	12	1,7
Handikapporganisation	7	1,0
Nykterhetsorganisation	7	1,0
Kvinnoförening	4	0,6
Övrig förening	56	8,0
Total	699	100

Sändningstid

Från och med den 1 juli 1998 fördelar tillståndshavarna på orten sina sändningstider sinsemellan och fastställer sändningsscheman. Tidigare fördelade Radio- och TV-verket alla sändningstider. Förändringen innebär att verket endast har registrerat sändningstimmar fram till och med vecka 27 under 1998. För att ändå få en uppfattning om hur sändningstiden fördelat sig mellan de olika sammanslutningarna under hela 1998, ställdes en fråga i enkäten om hur många timmar per vecka som tillståndshavaren i genomsnitt hade sänt närradio under 1998.

Det visade sig dock att frågan borde varit mer klart definierad. Alla föreningar sänder nämligen inte radio varje vecka under året. En del föreningar har sändningstid varannan vecka, andra endast en gång i månaden osv. Några gör ibland sändningsuppehåll, t.ex. under sommaren. Det är därmed svårt att veta på vilket vis den enskilda tillståndshavaren har redovisat sin sändningstid. En del kan ha beräknat sin genomsnittliga sändningstid genom att även räkna in tid för sändningsuppehåll, medan andra räknat bort de veckor de inte sände närradio.

De svar som verket ändå fick visade att antalet genomsnittliga sändningstimmar per vecka varierar mellan 1 och 168 timmar. Medianen är 2 timmar. Detta tyder på att de flesta föreningar sänder ett fåtal timmar i veckan, medan några få föreningar sänder mycket mer.

Utsändningsteknik

I enkäten tillfrågades tillståndshavarna vilken utsändningsteknik de använder. Det visade sig att ungefär hälften sänder radio i mono och ungefär hälften i stereo. Endast 1 procent av tillståndshavarna nyttjar båda sändartyperna.

Majoriteten av radiosändarna ägs av närradioföreningen på orten. Det är endast 7 procent av sändarna som ägs av en enskild sammanslutning som sänder närradio. Teracom AB äger 36 procent av sändarna.

Bara 9 procent av tillståndshavarna sänder ut RDS-tjänster (Radio Data System). Kategorin *Övrig förening*, de föreningar som bildats i syfte att sända närradio samt närradioföreningarna, har högst andel sammanslutningar som sänder ut RDS-tjänster.

Anställda

Ungefär 21 procent av tillståndshavarna uppger att de har anställd personal för att sköta radiosändningarna. Några tillståndshavare kan dock ha missuppfattat frågan. En del tycks nämligen även räkna in personal som är anställd för att sköta föreningens övriga verksamhet. Totalt 129 tillståndshavare uppgav hur många som var anställda hos föreningen. Majoriteten har endast en person anställd. Endast 10 % har fler än fyra anställda.

Tabell 2

Fråga: Hur många är anställda hos er?

Antal anställda	Antal tillståndshavare	Andel tillståndshavare (%)
1	69	53,5
2	28	21,7
3	19	14,7
4-7	13	10,0
Samtliga	129	100

I alla olika typer av föreningar finns det någon tillståndshavare som har anställd personal. Bland de fackliga organisationerna, studieförbunden och kategorin *Övrig förening* har över 30 procent av sammanslutningarna anställd personal. Det bör åter igen poängteras att en del tillståndshavare kan ha missförstått frågan och redovisat den personal som driver sammanslutningens övriga verksamhet.

Tabell 3

Anställd personal efter föreningstyp, %

	Har anställd personal	Har ej anställd personal	Totalt	Antal föreningar
Studieförbund	35	65	100	20
Facklig organisation	33	67	100	15
Närradioförening	29	71	100	106
Handikapporganisation	29	71	100	7
Musikförening	26	74	100	19
Sport- och idrottsförening	25	75	100	20
Kvinnoförening	25	75	100	4
Förening bildad i syfte att sända närradio	21	79	100	24
Politisk förening	19	81	100	83
Student-/elevorganisation	18	82	100	33
Religiös förening	17	83	100	198
Kulturförening	17	83	100	88
Nykterhetsorganisation	14	86	100	7
Barn- och ungdomsförening	8	92	100	12
Övrig förening	26	74	100	54
Total	21	79	100	690

Finansiering

Hälften av tillståndshavarna uppger att deras närradioverksamhet bl.a. finansieras med medlemsavgifter. Ungefär en fjärdedel tar emot kommunala bidrag. Bara mellan 11 procent och 14 procent finansierar sin verksamhet med reklam och/eller sponsring.

Tabell 4

Fråga: Hur finansieras er verksamhet? (Flera alternativ kan anges)

	Antal	Andel (%)
Medlemsavgifter	376	53,4
Kommunala bidrag	182	25,9
Sponsring	97	13,8
Reklam	75	10,7
På annat sätt	321	45,6

Vill du veta mer? Radio- och TV-verkets sammanställning av enkätundersökningen *Närradion i Sverige 1998* kan skrivas ut från verkets webbplats eller beställas från verket i tryckt form.

M E D I E U T V E C K L I N G E N

Radio- och TV-verkets uppgift

Radio- och TV-verket har i uppgift att följa utvecklingen inom hela medieområdet. Verket ska löpande förse regeringen och andra intressenter med erforderligt underlag om utvecklingen inom medieområdet. Uppgiften innebär att verket ska inhämta, sammanställa och publicera statistik samt annan relevant information beträffande ägande- och branschstruktur, teknik samt ekonomi inom medieområdet. I frågor som rör ägande- och branschstruktur ska verket samarbeta med Nordicom-Sverige som är det nordiska informationscentret för medie- och kommunikationsforskning. Verket ska också göra en redovisning av utvecklingen inom medieområdet samt redovisa en sammanställning över verkets publicerade material.

Från och med i år har Radio- och TV-verket även fått i uppdrag att utarbeta ett förslag till hur mediemyndigheterna ska samverka om en rapport om utvecklingen inom medieområdet. De övriga mediemyndigheterna är Granskningsnämnden för radio och TV, Presstödsnämnden, Taltidningsnämnden, Statens Biografbyrå och Vårdsskildringsrådet.

Rapport om utvecklingen inom medieområdet publicerad

I maj 1999 presenterade Radio- och TV-verket sin rapport om medieutvecklingen för regeringen. I rapporten ger verket en redovisning av utvecklingen inom medieområdet. Rapporten har tagits fram i samarbete med övriga mediemyndigheter och med Nordicom-Sverige.

Radio- och TV-verkets målsättning har varit att ta fram en guide till mediasituationen i Sverige. Tanken är att rapporten i vissa stycken ska tjäna som en faktabas, men även som en vägvisare till var man kan finna djupare information och analys.

Rapporten inleds med en redogörelse för Radio- och TV-verket och myndighetens samarbete med andra aktörer inom medieområdet. Sedan följer en

europaisk och nordisk utblick över arbetet inom EU, Europarådet och Nordiska ministerrådet. Därefter presenteras de svenska mediemyndigheterna och en institution inom området medier. Dessutom ges korta sammanfattningar av tre aktuella utredningsbetänkanden och en pågående utredningsarbete. I rapporten behandlas utvecklingen inom medieområdet vad gäller radio och TV. De stora mediekoncernerna presenteras. Vidare förs ett resonemang kring begreppet konvergens och dess innebörd. Slutligen anges några generella utvecklingstendenser inom medieområdet.

Medieutveckling 1999 finns tillgänglig på verkets webbplats. Under sommaren kommer den även att tryckas och kan snart beställas från verket. Rapporten översätts också till engelska.

Statistisk årsbok för 1998 publicerad

I april publicerade Radio- och TV-verket sin andra statistiska årsbok. Den nya årsboken har titeln *Statistisk årsbok 1998* och innehåller statistik om radio och TV som anknyter till myndighetens verksamhet.

Verket får ofta frågor från andra myndigheter, medieföretag, forskare vid universitet och högskolor, studenter, journalister och allmänheten om vår verksamhet. Radio- och TV-verkets första statistiska årsbok för 1997 har därför varit mycket efterfrågad. Vi är nu glada att kunna presentera vår andra årsbok för 1998 och att vi därigenom uppfyller vårt mål att årligen sammanställa statistik som möjliggör jämförelser över tid.

Radio- och TV-verket hoppas att *Statistisk årsbok 1998* ska ge läsaren intressant och användbar statistik om radio och TV. Verket strävar också efter att till kommande årsböcker bredda och fördjupa statistiken, så hör gärna av er med synpunkter och önskemål.

Statistisk årsbok 1998 kan skrivas ut från vår webbplats eller beställas i tryckt form från verket. En engelsk version finns att tillgå på webbplatsen.

Mediedatabas på verkets webbplats

Under våren 1999 har Radio- och TV-verket i samarbete med Presstödsnämnden tagit fram en mediedatabas. Mediedatabasen gör det möjligt för användaren att själv redovisa och analysera data. Statistiska centralbyrån (SCB) har byggt upp databasen och ansvarar även för underhållet.

I det första stadiet kommer verkets grundläggande uppgifter om verksamheten att finnas tillgängliga i databasen. Uppgifterna avser närradio-, lokalradio, kabel- och satellitsändningar, rikstäckande sändningar av radio och TV, tillfälliga sändningar samt dagspress. Uppgifterna om närradio och kabelsändningar uppdateras halvårsvis, övriga uppgifter uppdateras den 31 december varje år. I vissa fall kan uppgifterna kompletteras med befolknings- och branschstatistik från SCB.

Mediedatabasen finns tillgänglig via verkets webbplats.

S A T E L L I T

Ny informationsskrift

Radio- och TV-verket har nu tagit fram en ny informationsskrift om sändningar över satellit. Skriften har titeln *Att sända program över satellit*. Den kan beställas från Radio- och TV-verket eller skrivas ut från verkets webbplats.

K A B E L

Förordnande som lokalt kabelsändarföretag i två kommuner

Södertälje Lokal-TV har förordnats som lokalt kabelsändarföretag i Södertälje och Nykvarns kommuner från och med den 7 april 1999 tills vidare, dock inte längre än till och med den 6 april 2002.

Att Södertälje Lokal-TV har fått förordnande i båda kommunerna beror på att den näringsgeografiska samhörigheten och föreningens förankring i bägge kommunerna är god. Fram till och med utgången av 1998 ingick Nykvarn i Södertälje kommun och flera av föreningens medlemmar bedriver redan verksamhet i båda kommunerna. Bland medlemmarna finns ABF i Södertälje, Brottsofferjouren, Enhörna IF, LO-Sektionen, Moderaterna, Nykvarns Sportklubb och Frälsningsarmén.

Enkät om lokal-TV-verksamheten i Sverige

Till hösten kommer Radio- och TV-verket att närmare undersöka under vilka villkor som lokal-TV-verksamheten bedrivs i Sverige. Efter sommaren kommer därför en enkät att skickas ut till samtliga förordnade lokala kabelsändarföretag samt till de intressenter som registrerat sändningsverksamhet hos verket. Undersökningen är ett led i verkets uppgift att följa utvecklingen inom medieområdet. Det är därför viktigt att så många som möjligt svarar på enkäten. Varje svar som uteblir försämrar undersökningens kvalitet och därmed vår kunskap om lokal-TV. Resultatet av undersökningen kommer senare att publiceras i en särskild skrift.

Ny upplaga av *Att sända program i kabel*

Radio- och TV-verket har nu tillsammans med Granskningsnämnden för radio och TV tagit fram en ny upplaga av vår gemensamma informationsskrift *Att sända program i kabel*. Den kan beställas i tryckt form från Radio- och TV-verket eller skrivas ut från verkets webbplats.

A L L M Ä N T

Nordiskt möte för mediemyndigheter 1999

De nordiska mediemyndigheterna samlades som brukligt är till nordiskt möte i slutet av april – denna gång i Reykjavik på Island. Samtliga fem länder fanns representerade; från Sverige kom Radio- och TV-verket och Granskningsnämnden för radio och TV. Vid mötet presenterades det senaste som hänt på medieområdet i de olika länderna.

Island

Värdlandet Island rapporterade bl.a. att en fiberoptisk kabel nu finns lagd runt hela Island och att detta erbjuder en mängd olika möjligheter för distribution av program och andra tjänster. Island räknar med att 90 procent av befolkningen kommer att ha tillgång till digital kabel-TV inom tio år.

Finland

I Finland har en ny radio- och TV-lag trätt i kraft i januari i år. Tillstånd har givits till 65 kommersiella radiostationer och två rikstäckande kommersiella TV-kanaler. Finland har även inlett ansökningsförfarandet för digitala TV-tillstånd och man beräknar kunna starta sändningarna i samband med de olympiska spelen i Sydney år 2000.

Norge

Norge meddelade att public service-företaget *NRK* har önskemål om att få bedriva kommersiella aktiviteter och den frågan skall nu utredas. Vidare uppgavs att de norska lokal-TV-bolagen har stora ekonomiska problem liksom även *TV Norge*.

Danmark

I Danmark har under hösten 1998 omfattande politiska förhandlingar pågått, som i huvudsak behandlat frågan om ombildandet av *TV2* från stiftelse till aktiebolag samt det fjärde tillståndet för rikstäckande radio. Förhandlingarna har dock inte lett till några resultat och kommer därför att återupptas till hösten. Danmark har även reserverat utrymme för en tredje digital TV-kanal och *Danmarks Radio* har inlett försök med digitala ljudradiosändningar. Beträffande lokalradio kommer reglerna för ekonomiskt stöd från lokalradiopotten att skärpas. Tillstånd till nätverk inom lokalradion kommer också att kunna ges av s.k. lokalradionämnder i områden som omfattar högst 300 000 personer.

TV4:s rörliga koncessionsavgift för 1998 har sänkts

Radio- och TV-verket fastställde tidigare i år den rörliga koncessionsavgiften för TV4 AB till 371 395 827 kronor för 1998, vilket vi informerade om i förra nyhetsbrevet. TV4 har därefter begärt att avgiften skulle omprövas på grund av att bolaget i sin redovisning av beräkningsunderlaget inte dragit ifrån kundförluster och vissa provisioner.

Verket har godkänt TV4:s begäran och fastställt den nya rörliga avgiften för 1998 till 369 588 535 kronor. Verket har därför betalat tillbaka 1 807 292 kronor plus ränta med 7 427 kronor till TV4.

Tabell 5

TV4:s koncessionsavgift i kronor 1992-1998

År	Fast del	Rörlig del
1999	55 908 000	—
1998	56 412 000	369 588 535
1997	55 608 000	287 886 275
1996	55 824 000	215 513 076
1995	54 540 000	230 025 116
1994	53 280 000	166 393 427
1993	51 084 000	29 393 612
1992	41 670 000	—

Personalförändringar på verket

Mia Liblik, Radio- och TV-verkets ena informatör, är nu tillbaka i tjänst efter sin mammaledighet. Tanja Eklind, som vikarierade för Mia, har därför slutat.

Annika Larsson som arbetade med närradio, har varit tjänstledig för ett års studier. Nu har hon bestämt sig för att fortsätta sina studier och har slutat sin anställning på Radio- och TV-verket.

Verksjuristen Peter Syrén lämnar sin anställning vid verket den 16 augusti 1999 för att arbeta på Arbetsdomstolen.

Radio- och TV-verkets nya webbplats

För att bättre kunna tillgodose användarnas behov har Radio- och TV-verket under våren gjort en översyn av webbplatsen. Översynen har både resulterat i nya funktioner och en ny grafisk form som är i linje med verkets grafiska profil.

Du kommer att hitta samma information om de olika sändningsformerna som tidigare. Basinformationen är uppdelad i fyra områden: radio, TV, databaser och utvecklingen inom medieområdet. Utöver detta finns det information om Radio- och TV-verket och hur du kan komma i kontakt med oss. Nytt är att verkets medarbetare presenteras med namn och telefonnummer.

På startsidan ligger aktuella nyheter på medieområdet. Under länken Nyheter finns ett nyhetsarkiv där nyheterna placeras efter det att de funnits på startsidan.

Beställ och läs information

Under länken Informationsmaterial/blanketter kan du beställa information som skickas hem till dig per post. Du kan också hämta hem informationen direkt med hjälp av programmet Acrobat Reader (som finns att hämta gratis på Internet; länk till programmet finns på vår webbplats).

Under länken Författningar kan du läsa och hämta hem de lagar som berör Radio- och TV-verkets verksamhet (med hjälp av Acrobat Reader).

Sändlista

Du kan nu också prenumerera på verkets *Nyhetsbrev* via e-post. Du anmäler dig till en sändlista genom att klicka på Informationsmaterial/blanketter och Nyhetsbrev och därefter fylla i formuläret. Givetvis kommer *Nyhetsbrevet* fortfarande att vara kostnadsfritt, vare sig du prenumererar via e-post eller vanlig post.

Det är möjligt att sändlistan framöver även kommer att användas till att distribuera annan information från verket.

Mediedatabas

Som redan nämnts i detta nyhetsbrev har radio- och TV-verket i samarbete med Presstödsnämnden tagit fram en mediedatabas. Databasen gör det möjligt för användaren att själv redovisa och analysera data. Statistiska centralbyrån (SCB) har byggt upp och ansvarar för underhållet av databasen.

I mediedatabasen finns verkets grundläggande uppgifter om närradio-, lokalradio-, kabel- och satellitsändningar, rikstäckande sändningar av radio och TV samt tillfälliga sändningar och dagspress.

Mediedatabasen finns tillgänglig på webbplatsens startsida.

Sök i register

På webbplatsen finns nu dessutom en bättre och mer utökad sökfunktion för verkets register. Här finns uppgifter om namn, adress, telefon, sändningsområde, m.m. Du har möjlighet att prova dig fram till bästa sökresultat genom att ange sändningsform eller att göra en fritextsökning; alternativt en kombination av dem båda.

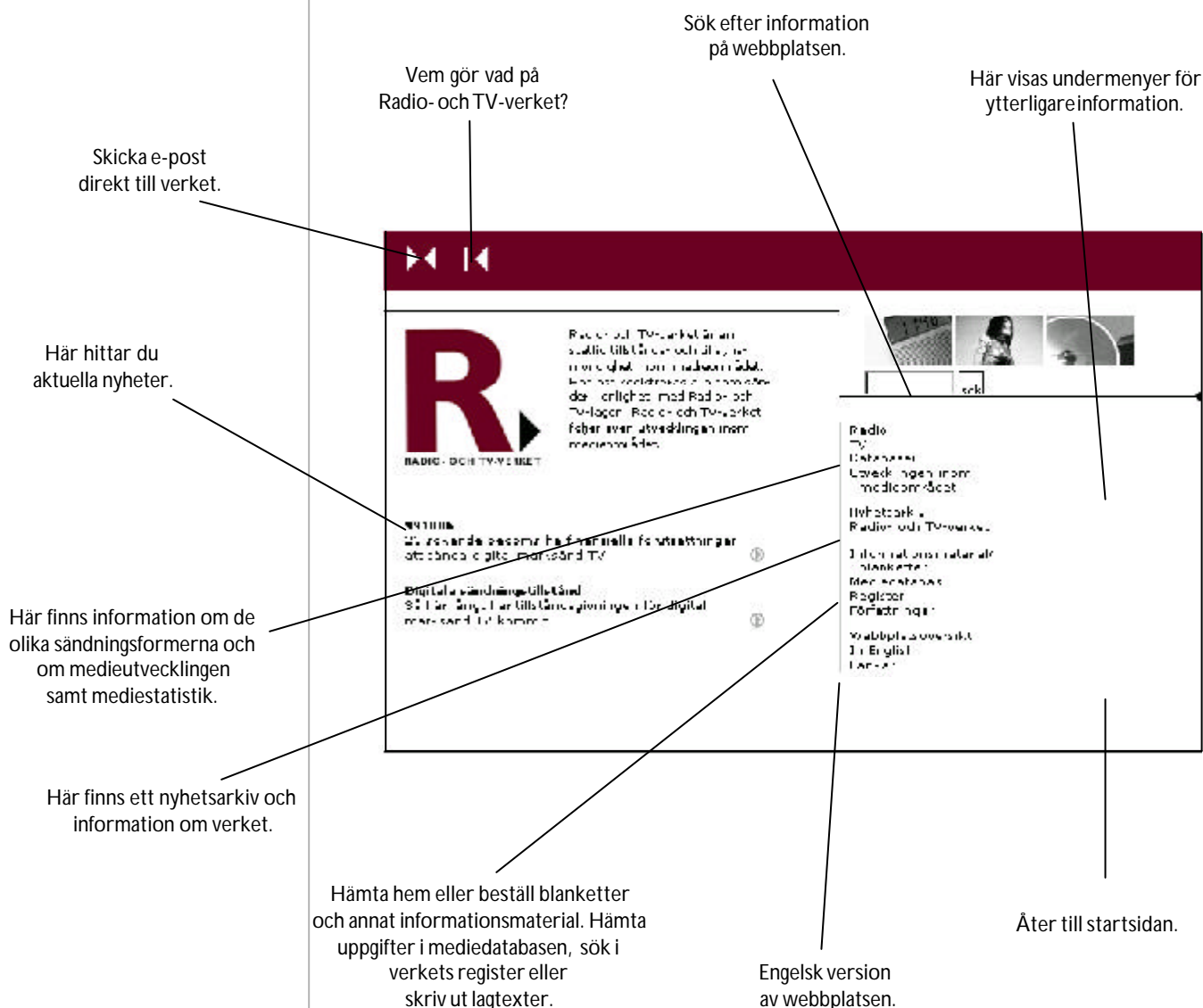
Engelsk version

Radio- och TV-verket har även tagit fram en engelsk version av webbplatsen. Här finns information om myndigheten, olika sändningsformer, samt verkets uppgift att följa utvecklingen inom medieområdet. I höst kommer även en engelsk översättning av radio- och TV-lagen att publiceras på webbplatsen.

Dina synpunkter

Vi tar gärna emot synpunkter på webbplatsen eller förslag på hur den kan förbättras. Skicka ett e-postmeddelande till webbansvarig@rtvv.se.

Nedan kan du se hur vår nya webbplats ser ut.

Konvergensutredningen har presenterat sitt betänkande

Den tekniska utvecklingen skapar förutsättningar för en sammansmältning mellan data-, tele- och mediemarknaden, vilket ofta kallas konvergens. Med anledning av detta tillsatte regeringen i juli 1997 en utredning om samordning av lagstiftningen för radio, TV och televerksamhet. Den 18 maj i år redovisade utredaren Leif Andersson sitt uppdrag i betänkandet *Konvergens och förändring. Samordningen av lagstiftningen för medie- och telesektorerna* (SOU 1999:55).

Utredaren har kartlagt och identifierat problem och pekat på möjliga lösningar, men inte lämnat några konkreta förslag till ändringar i befintliga lagar. Utredningen innehåller förutom en utförlig genomgång av gällande rätt och problem, även en beskrivning av hur de elektroniska informationstjänsterna utvecklas samt en redogörelse för konvergensarbetet inom EU.

En gemensam reglering föreslås

Utredaren anser att det finns ett behov av samordning av lagstiftningen, framför allt när det gäller relationen mellan å ena sidan telelagen (1993:597) och å andra sidan yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) och radio- och TV-lagen (1996:844).

Syftet med samordningen bör vara att lösa de gränsdragnings- och tolkningsproblem som uppstår vid tillämpningen av gällande rätt. Dessutom bör en regelstruktur utvecklas som främjar utvecklingen av nya tjänster, produkter och infrastrukturella lösningar och som samtidigt är ett effektivt instrument för att uppfylla de tele- och mediepolitiska målen. Utredaren anser att man bäst uppnår detta genom att skapa en långtgående *gemensam* (horisontell) reglering av tele-, ljudradio- och TV-verksamhet. De främsta förutsättningarna finns på området för infrastruktur, men frågan om en gemensam reglering för tjänster bör även den utredas vidare. Regleringen av innehåll berörs däremot inte.

Vad gäller behovet av ytterligare lagstiftning för att säkerställa yttrandefrihet, tillgänglighet och mångfald samt för att motverka skadliga konkurrensbegränsningar, anser utredaren att man ska vara försiktig med att införa nya lagar på ett område som i så stor utsträckning präglas av förändring och osäkerhet.

Eftersom konvergensutvecklingen medför att medborgarna får tillgång till ett större medieutbud genom alternativa distributionskanaler, menar många att behovet av en aktiv public service-politik på radio- och TV-området minskar. Utredaren anser dock tvärtom att utvecklingen snarare ökar än minskar behovet, och att det är ännu viktigare än tidigare att garantera en radio- och TV-verksamhet som i möjligaste mån är oberoende av kommersiella intressen. Utredaren föreslår därför att detta ska utredas vidare.

Departementsövergripande beredning

De aktuella frågorna berör flera departement (kultur-, justitie-, och näringsdepartementet), varför utredaren föreslår att det fortsatta arbetet ska samordnas inom ramen för en departementsövergripande beredning, eventuellt med parlamentariska inslag. Beredningen bör tillsättas så snart som möjligt.

Radio- och TV-verkets systemmyndighet

Granskningsnämnden för radio och TV är den statliga myndighet som granskar innehållet i radio- och TV-program som riktar sig till den svenska allmänheten.

Granskningsnämnden för radio och TV
Box 244, 136 23 HANINGE
Tel: 08-606 79 70, E-post: gnradiotv@gnradiotv.se

R A D I O - O C H T V - V E R K E T

Radio- och TV-verket arbetar med frågor om tillstånd att bedriva sändningsverksamhet. Verket ger tillstånd till lokal- och närradiosändningar och till tillfällig sändningsverksamhet. Verket förordnar också lokala kabelsändarföretag. Vad gäller tillstånd att sända digital mark-sänd TV och radio är verkets uppgift bl.a. att till regeringen lämna förslag om hur tillstånden ska fördelas.

Verket ska även följa utvecklingen inom medieområdet. Detta innebär att verket ska inhämta, sammanställa och publicera statistik samt annan relevant information beträffande ägande- och branschstruktur, teknik samt ekonomi inom medieområdet.

Radio- och TV-verket registrerar alla som bedriver sändningsverksamhet enligt radio- och TV-lagen samt vilken beteckning dessa använder för sina sändningar. Verket registrerar alltså de som bedriver icke tillståndspliktig sändningsverksamhet, dvs. de som sänder ursprungligt genom kabel eller som sänder program över satellit eller upplåter satellitkapacitet. Även radiotidningar registreras. Verket har också till uppgift att registrera utgivare för närradio-, lokalradio-, kabelsändningar och tillfälliga sändningar samt utgivare för information från vissa databaser. Vidare handlägger Radio- och TV-verket ärenden om avgifter för lokalradio och reklamfinansierad marksänd TV.

Radio- och TV-verket kan besluta om sanktioner om vissa regler för sändningsverksamhet inte följs.

Radio- och TV-verket är organiserat som ett enrådighetsverk med en överdirektör som chef. Överdirektören tillsätts av regeringen och är högsta beslutande instans på verket. Radio- och TV-verket har för närvarande 16 anställda. Ett särskilt insynsråd, som består av tre ledamöter vilka är utsedda av regeringen, har till uppgift att säkerställa en fortlöpande insyn i verksamheten.